

**KOORDINATORIŲ GRUPĖS PATVIRTINTAS ELGESIO KODEKSAS DIREKTYVAI 2005/36/EB
DĖL PROFESINIŲ KVALIFIKACIJŲ PRIPAŽINIMO ĮGYVENDINTI¹**

NACIONALINĖ ADMINISTRACINĖ PATIRTIS PAGAL DIREKTYVĄ 2005/36/EB

Atsakomybės apribojimas. Šis kodeksas nėra teisiškai privalomas dokumentas. Tačiau jis pagrįstas Direktyva 2005/36/EB ir EB sutartimi, kaip aiškinama EB Teisingumo Teismo jurisprudencijos. Todėl skundai dėl to, kad kompetentingos institucijos nesilaiko šio kodekso, bus nagrinėjami atsižvelgiant į minėtą teisinę bazę.

¹ Europos Sąjungos oficialusis leidinys, L 255, 2005 9 30.

I. INFORMACIJA

	<p>1. Informacija, kurią išvykstančiam migrantui turi suteikti kilmės valstybės narės kontaktinė institucija</p>
<p>A. GERIAUSIA PATIRTIS</p>	<p><u>Migrantui suteikiama B skiltyje nurodyta informacija ir (arba) dokumentai ir papildomai nurodoma:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a) adresas, kuriuo galima rasti priimančiosios valstybės narės, taip pat kitų valstybių narių parengtą nacionalinį direktyvos vadovą² (el. paštas, tinklalapis ir kt.); jei prašoma, turi būti pateikta popierinė kopija; b) EURES tinklalapio adresas³; taip pat EURES konsultantai, kurie gali suteikti daugiau informacijos priimančiojoje valstybėje narėje (pvz., apie galimybes gauti darbą ar socialinę apsaugą), tinklalapio adresas; c) [vienos kontaktinės institucijos, kurios paskirtis – atlikti procedūras įgyvendinus Paslaugų direktyvą, kontaktiniai duomenys]⁴; d) jei prašoma, migrantas informuojamas, ar profesija, kuria jis (ji) ketina verstis priimančiojoje valstybėje narėje, reglamentuojama šioje valstybėje narėje; jei profesijos yra nurodytos direktyvos III antraštinės dalies I skyriuje, migrantas informuojamas apie priimančiosios valstybės narės kvalifikacijos grupavimo lygį pagal direktyvos 11 straipsnį; e) jei prašoma, migrantas, norintis teikti paslaugas kitoje valstybėje narėje, informuojamas, ar turi pateikti deklaraciją, ir gauna profesijų, kurių atžvilgiu kontroliuojamos kvalifikacijos, sąrašą arba nurodymą, kokių adresu tokių sąrašą galima rasti; f) informacija, kaip kilmės valstybėje narėje prirėikus gauti sertifikuotų vertėjų sąrašą, jei toks sąrašas yra (žr. 6 dalį).
<p>B. PRIIMTINA PATIRTIS</p>	<p><u>Migrantui suteikiama tokia informacija ir (arba) dokumentai:</u></p> <ul style="list-style-type: none"> a) priimančiosios valstybės narės kontaktinės institucijos pavadinimas, adresas, telefono numeris, fakso numeris, el. pašto adresas ir tinklalapio adresas, jei toks yra; b) Europos Komisijos Vidaus rinkos ir paslaugų generalinio direktorato tinklalapio adresas⁵ su nurodymu, kad tame tinklalapyje galima rasti tokius dokumentus: Direktyvą 2005/36/EB; Vartotojo vadovą; Elgesio kodeksą; reglamentuojamų profesijų duomenų bazę⁶; jei prašoma, turi būti pateiktos popierinės direktyvos,

² Vadovus turi Italija ir Švedija.

³ <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=lt>.

⁴ Pradės veikti, kai valstybėje narėje bus įsteigta viena kontaktinė įstaiga.

⁵ http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/index_en.htm.

	<p>Vartotojo vadovo ir Elgesio kodekso kopijos; jei prašoma, turi būti pateikta tam tikrų duomenų bazės išrašų, susijusių su reglamentuojamomis profesijomis, popierinė kopija;</p> <p>c) nurodymas migrantui apie jo kvalifikacijos lygį pagal direktyvos 11 straipsnį;</p> <p>d) pavadinimas, adresas, telefono numeris, fakso numeris, el. pašto adresas ir tinklalapis kompetentingų nacionalinių institucijų, kurios išduoda direktyvoje nustatytus pažymėjimus, visų pirma tais atvejais, kai kvalifikacija gali būti automatiškai pripažįstama pagal III antraštinės dalies III skyrių ir jei įvykdytos minimalios parengimo sąlygos, vadinamasis atitikties pažymėjimas (VII priedo 2 punktas); pažymėjimas, patvirtinantis, kad rengimas yra reglamentuojamas; profesinę patirtį patvirtinantis dokumentas tais atvejais, kai profesijoms taikomas III antraštinės dalies II skyrius; profesinę patirtį patvirtinantis dokumentas (3 straipsnio 3 dalis ir VII priedo 1 punkto c papunktis); dokumentai, jei tokie yra, patvirtinantys geras rekomendacijas ir reputaciją, taip pat patvirtinantys, kad migrantas nebankrutavo ar kad nėra laikinai sustabdyta arba uždrausta jo profesinė veikla dėl sunkaus profesinio nusizengimo ar kriminalinio nusikaltimo (VII priedo 1 punkto d papunktis) ir kad nėra teistumo įrodymų (7 straipsnio e punktas); jei kažkurie dokumentai turi būti sertifikuoti (žr. Kodekso 5 dalį), migrantas turi būti informuojamas, kaip tai padaryti (kokie formalumai ir kuri institucija tai atlieka);</p> <p>e) jei prašoma, kilmės valstybės narės kontaktinė institucija suteiks migrantui papildomos informacijos ir pagalbos tuo atveju, jei per pripažinimo procedūrą kiltų problemų (žr. Elgesio kodekso 9, 10, 11, 12, 14 dalis); taip pat migrantui bus nurodyta, kad jis (ji) gali susisiekti su priimančiosios valstybės narės kontaktine institucija, jei per pripažinimo procesą kiltų problemų, ir kad tokiu atveju bus suteikta papildomos informacijos ir pagalbos (žr. Elgesio kodekso 9, 10, 11, 12, 14 dalis).</p>
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	a) Migrantui suteikiama mažiau informacijos, nei išvardyta B skiltyje.
	2. Informacija, kurią atvykstančiam migrantui turi suteikti priimančiosios valstybės narės kontaktinė institucija
A. GERIAUSIA PATIRTIS	<p>Migrantui suteikiama B skiltyje nurodyta informacija ir (arba) dokumentai, ir papildomai nurodoma:</p> <p>a) adresas, kuriuo galima rasti konkrečios valstybės narės parengtą nacionalinį direktyvos vadovą (el. paštas, tinklalapis ir kt.); jei prašoma, turėtų būti suteikta popierinė kopija;</p> <p>b) EURES tinklalapio adresas⁷, taip pat EURES konsultantai, kurie gali suteikti daugiau informacijos (pvz., apie galimybes gauti darbą ar socialinę apsaugą), tinklalapio adresas;</p>
B. PRIIMTINA PATIRTIS	<p>Migrantui suteikiama tokia informacija ir (arba) dokumentai:</p> <p>a) priimančiosios valstybės narės kontaktinė institucija nukreips migrantą į kompetentingą instituciją, kuriai jis (ji) turėtų siųsti savo paraišką [arba į vieną kontaktinę instituciją, kai bus įgyvendinta Paslaugų direktyva]⁸;</p>

⁶ http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/regprof/index.cfm?lang=en.

⁷ <http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=lt>.

⁸ Žr. 4 išnašą.

	<p>b) jei prašoma, migrantas informuojamas, ar profesija, kuria jis (ji) ketina verstis priimančiojoje valstybėje narėje, reglamentuojama šioje valstybėje narėje; jei profesijos yra nurodytos direktyvos III antraštinės dalies 1 skyriuje, migrantas informuojamas apie priimančiosios valstybės narės kvalifikacijos sugrupavimo lygį pagal direktyvos 11 straipsnį;</p> <p>c) jei dar nenurodė kilmės valstybės narės kontaktinė institucija (dėl to, kad migrantas nesikreipė į tokią kontaktinę instituciją), Europos Komisijos Vidaus rinkos ir paslaugų generalinio direktorato tinklalapio adresas su nurodymu, kad tame tinklalapyje galima rasti tokius dokumentus: Direktyvą 2005/36/EB; Vartotojo vadovą; Elgesio kodeksą; reglamentuojamų profesijų duomenų bazę; jei prašoma, turi būti pateiktos popierinės direktyvos, Vartotojo vadovo ir Elgesio kodekso kopijos; jei prašoma, turi būti pateikta tam tikrų duomenų bazės išrašų, susijusių su reglamentuojamomis profesijomis, popierinė kopija;</p> <p>d) jei prašoma, kilmės valstybės narės kontaktinės institucijos pavadinimas, adresas, telefono numeris, fakso numeris, el. pašto adresas ir tinklalapio adresas, jei toks yra (kad migrantas, pvz., žinotų, kur iš kilmės valstybės narės gali gauti kvalifikaciją patvirtinančius dokumentus (žr. 1 dalies B skilties d punktą);</p> <p>e) jei migrantas prašo, nurodomas tinklalapio adresas, kur galima rasti tam tikrą su migranto profesija, kuria jis (ji) nori verstis, susijusį įstatymą, kuriuo perkeliama direktyva, arba įstatymas persiunčiamas elektroniniu būdu; jei prašoma, turi būti pateikta popierinė kopija;</p> <p>f) informacija apie taisykles, kuriomis reglamentuojamas vertimasis profesija (pvz., įsiregistravimas profesinėje įstaigoje, su profesija susijusios teisės ir pareigos, nuolatinis profesinis tobulėjimas, narystę reglamentuojančios taisyklės, socialiniai teisės aktai, etikos taisyklės ir kt.), o tam tikrais atvejais apie profesines sąjungas ir profesines organizacijas; tokia informacija gali būti teikiama, pvz., nurodant tinklalapių adresus, kur tie klausimai konkrečiai nagrinėjami, ar elektroniniu būdu;</p> <p>g) teikti paslaugas norintys migrantai turi būti informuoti, ar turi būti teikiama deklaracija ir ar profesijos, kuria jie ketina verstis, atžvilgiu kontroliuojamos kvalifikacijos;</p> <p>h) kai pareiškėjo aplinkybėms netaikoma Direktyva 2005/36/EB (pvz., paraiška dėl akademinio pripažinimo), turėtų būti suteikta pakankamai informacijos, kad toks asmuo galėtų pateikti savo paraišką atsakingam departamentui;</p> <p>i) migrantui nurodoma, kad jis (ji) gali susisiekti su priimančiosios valstybės narės kontaktine institucija, jei kiltų problemų per pripažinimo procedūrą, ir kad tokiais atvejais bus suteikta papildomos informacijos ir pagalbos.</p>
<p>C. NEPRIIMTINA PATIRTIS</p>	<p>a) <u>Migrantui suteikiama mažiau informacijos, nei išvardyta B skiltyje.</u></p>

II. DOKUMENTAI

	<p>3. Dokumentai, kurių migranto gali būti paprašyta pateikti kompetentingai priimančiosios valstybės narės institucijai įsisteigimo tikslu</p>
<p>A. GERIAUSIA PATIRTIS</p>	<p>a) Jei taikomas direktyvos 12 straipsnis, kompetentinga kilmės valstybės narės institucija suteikia kompetentingai priimančiosios valstybės narės institucijai informacijos, kuri leidžia jai išsiaiškinti, koks tam tikros lygiaverčio lygio kvalifikacijos statusas, pageidautina, kad dokumento forma būtų tokia, kokia nurodyta šio kodekso A priede.</p> <p>b) [Jei profesijos yra nurodytos III antraštinės dalies 1 skyriuje, tuo atveju, kai migrantas negali suteikti pakankamai informacijos, kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija turėtų rasti informacijos apie migranto parengimą per IMI⁹ užduodama tinkamus klausimus].</p> <p>c) [Jei kompetentingai priimančiosios valstybės narės institucijai kyla kokių nors abejonių ar klausimų dėl migranto pateiktų B skiltyje išvardytų dokumentų, ji aiškinasi per IMI]¹⁰.</p>
<p>B. PRIIMTINA PATIRTIS</p>	<p>Migranto gali būti paprašyta pateikti:</p> <p>a) pilietybės įrodymą, pvz., savo tapatybės kortelės ar paso kopiją;</p> <p>b) profesinę kompetenciją patvirtinančio dokumento kopiją ar formalios kvalifikacijos, leidžiančios verstis profesija, kaip nurodyta direktyvos 3.1 straipsnio b ir c punktuose ir 11 straipsnyje, įrodymą;</p> <p>c) informaciją apie kvalifikacijos pobūdį, kaip nurodyta direktyvos 12 straipsnyje, pateikiamą nustatytos standartinės formos (šio kodekso A priede pateiktas dokumentas), jei kilmės valstybė narė migrantui davė tokią formą arba jei jis ją gavo kitais būdais;</p> <p>d) kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija gali patarti migrantams suteikti informacijos apie nuolatinį profesinį tobulėjimą, seminarus ir visas turėto rengimo (papildomai prie pradinio rengimo) formas, nes papildomas rengimas gali išlyginti esminius kvalifikacijų skirtumus ir leisti migrantui išvengti kompensacinės priemonės;</p> <p>e) pareiškėjo profesinės patirties įrodymą: jei tokia profesinė patirtis yra būtina Direktyvos 2005/36/EB taikymo sąlyga (t. y. kai nei profesija, nei rengimas neregamentuojamas kilmės šalyje, bet kai profesija reglamentuojama priimančiojoje šalyje) ir jei migrantas suinteresuotas pateikti tokią informaciją, nes ji leidžia migrantui iš dalies arba visiškai išvengti pareigos laikyti tinkamumo testą ar pereiti adaptaciją; taigi turėtų būti priimti bet kurie įrodymo būdai, migrantas neturėtų privalėti pateikti kompetentingos institucijos išduoto pažymėjimo; pvz., priimančioji valstybė narė turi priimti atlyginimo lapelius ar darbdavių išduotą patvirtinimą; tačiau svarbu, kad bet kuriose įrodymo priemonėse būtų aiškiai nurodyta, kokia profesine veikla migrantas vertėsi;</p>

⁹ Kai IMI bus teikiama su konkrečia profesija susijusi informacija.

¹⁰ Žr. 9 išnašą.

	<p>Tačiau toliau nurodytais atvejais gali būti reikalaujama kompetentingos kilmės valstybės narės institucijos išduoto pažymėjimo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - jei profesinė kvalifikacija pripažįstama automatiškai remiantis profesine patirtimi pagal direktyvos 16–19 straipsnius, žr. direktyvos VII priedo 1 punkto c papunktį; - jei reikia pagrįsti trejų metų trečiosios šalies suteiktos kvalifikacijos turėtojo profesinę patirtį pagal direktyvos 3 straipsnio 3 dalį; - jei profesijos yra sektorinės, kad būtų galima pasinaudoti automatiniu pripažinimu pagal Direktyvos 2005/36/EB bendrąsias ar specialiąsias įgytų teisių nuostatas, pvz., (žr. 23 straipsnio 1–5 dalis, 27 straipsnio 1 dalį specializuotų gydytojų atveju, 33 straipsnį ir 33 straipsnio a punktą slaugytojų atveju, 37 straipsnį odontologų atveju, 39 straipsnį veterinarijos gydytojų atveju, 43 straipsnį ir 43 straipsnio a punktą akušerių atveju, 49 straipsnio 2 dalį architektų atveju), taip pat kad akušerių ir farmacininkų atveju tam tikromis aplinkybėmis būtų galima pasinaudoti automatiniu kvalifikacijos pripažinimu (žr. 41 straipsnį ir 45 straipsnio 3 dalį); <p>f) dokumentus, patvirtinančius, kad migrantas turi geras rekomendacijas ar gerą reputaciją arba kad migrantas nėra bankrutavęs, ar kad nėra laikinai sustabdyta arba uždrausta jo profesinė veikla dėl sunkaus profesinio nusizengimo ar kriminalinio nusikaltimo, arba pareiškimą prisiekiant ar oficialų pareiškimą (jei tas reikalavimas taikomas ir piliečiams) pagal direktyvos VII priedo 1 punkto d papunktį;</p> <p>g) medicininio tinkamumo pažymėjimą (jei reikalavimas taikomas ir piliečiams) (direktyvos VII priedo 1 punkto e papunktis), išduotą kompetentingos institucijos, kuri gali būti ir privatus gydytojas (bendrosios praktikos arba specialistas, atsižvelgiant į tai, kokio pažymėjimo reikia);</p> <p>h) pareiškėjo finansinės padėties įrodymą ir draudimo įmokų įrodymą (jei tas reikalavimas taikomas ir piliečiams) (žr. direktyvos VII priedo 1 punkto f papunktį);</p> <p>i) jei kvalifikacija gali būti automatiškai pripažįstama pagal III antraštinės dalies III skyrių ir jei įvykdytos minimalios parengimo sąlygos, vadinamąjį atitikties pažymėjimą pagal VII priedo 2 punktą;</p> <p>j) jei kvalifikacija gali būti automatiškai pripažįstama pagal III antraštinės dalies III skyrių ir jei įvykdomos minimalios parengimo sąlygos, bet pavadinimas neatitinka atitinkamame direktyvos priede išvardytų profesinių vardų, „pavadinimo pakeitimo“ pažymėjimą pagal 23 straipsnio 6 dalį;</p> <p>k) jei profesijos yra nurodytos direktyvos III antraštinės dalies 1 skyriuje, kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija gali paprašyti migrantų pateikti informacijos apie jų parengimą, jei pagal direktyvos 14 straipsnį būtina nustatyti, ar yra esminių skirtumų (žr. VII priedo 1 dalies b punktą); todėl kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija prireikus gali prašyti pateikti informaciją apie visą studijų trukmę, studijuotus dalykus, jų santykį ir prireikus teorinės bei praktinės dalies pusiausvyrą; jei pareiškėjas negali pateikti tokios informacijos, kompetentingos priimančiosios valstybės narės institucijos turėtų kreiptis į kilmės valstybės narės kontaktinę instituciją, kompetentingą instituciją ar bet kurią panašią įstaigą; bet kuriuo atveju, jei neįmanoma gauti informacijos apie parengimą, kompetentingos institucijos priimamas sprendimas grindžiamas turima informacija;</p> <p>l) jei kompetentingai priimančiosios valstybės narės institucijai kyla abejonių ar klausimų dėl migranto pateiktų šioje skiltyje išvardytų dokumentų, institucija, pasitelkdama administracinį bendradarbiavimą, turi aptarti tą klausimą su analogiška priimančiosios valstybės narės institucija.</p>
<p>C. NEPRIIMTINA PATIRTIS</p>	<p>a) Neturi būti reikalaujama, kad migrantas pateiktų daugiau informacijos apie parengimą, nei nurodyta B skilties k punkte; šiuo atveju svarbu profesinis, ne akademinis pripažinimas. Negalima atsisakyti pripažinti vien dėl to, kad migrantas negali pateikti informacijos apie parengimą valstybėje narėje, kurioje migrantas įgijo kvalifikacijas, dėl tos pačios priežasties taip pat negali būti vilkinama procedūra. Tokiu atveju kompetentingos institucijos pareiga – ieškoti tokios informacijos pasitelkiant administracinį bendradarbiavimą (žr. priimtinos patirties k punktą).</p> <p>b) Neturi būti reikalaujama, kad migrantas pateiktų daugiau dokumentų (pvz., pilietybės deklaraciją iš savo konsulato) ir (arba) informacijos, nei išvardyta B skiltyje ir (arba) nurodomojoje formoje.</p>

	<p>4. Dokumentai, kurių migranto gali būti paprašyta pateikti kompetentingai priimančiosios valstybės narės institucijai laikino paslaugų teikimo atveju</p>
<p>A. GERIAUSIA PATIRTIS</p>	<p>a) [Jei kompetentingai priimančiosios valstybės narės institucijai kyla kokių nors abejonių ar klausimų dėl migranto pateiktų B skiltyje išvardytų dokumentų, ji privalo išsiaiškinti per IMI]¹¹.</p>
<p>B. PRIIMTINA PATIRTIS</p>	<p>a) Pasirašyta ir su nurodyta data deklaracija (direktyvos 7 straipsnio 1 dalis), kurioje nurodomas ketinimas teikti paslaugą priimančiosios valstybės narės teritorijoje, identifikuojamas migrantas (tapatybė, adresas, profesija, įsisteigimo valstybė narė), nurodoma profesija, kuria jis (ji) nori verstis priimančiojoje valstybėje narėje, taip pat draudimo bendrovės pavadinimas, jei tokia yra, taip pat sutarties numeris ir kitos kolektyvinės apsaugos priemonės, susijusios su profesine atsakomybe.</p> <p>b) Pilietybės įrodymas (direktyvos 7 straipsnio 2 dalies a punktas), pvz., tapatybės kortelės ar paso kopija.</p> <p>c) Dokumentai, patvirtinantys teisėtą įsisteigimą (direktyvos 7 straipsnio 2 dalies b punktas); žr. dokumentų, kuriuos gali pateikti valstybės narės, sąrašą, pridėtą kaip kodekso B priedas¹²; bet kuriuo atveju svarbu, kad dokumente būtų aiškiai nurodyta profesinė veikla, kuria migrantas verčiasi.</p> <p>d) Jei pagal B skilties c punktą pateiktame dokumente nepatvirtinta, kad migrantui nedraudžiama verstis profesija tuo metu, kai pateikiami teisėtą įsisteigimą patvirtinantys dokumentai (7 straipsnio 2 dalies b punktas), tuo tikslu galima pateikti kitą dokumentą (pvz., išrašą iš duomenų apie bausmes ar teistumą registro; profesinės organizacijos išduotą dokumentą).</p> <p>e) Profesinių kvalifikacijų (direktyvos 7 straipsnio 2 dalies c punktas), kurios, kaip apibrėžta direktyvos 3 straipsnio 1 dalies b punkte, yra kvalifikacijos, patvirtintos formalios kvalifikacijos įrodymais, kopija, kompetenciją ir (arba) profesinę patirtį patvirtinantis dokumentas.</p> <p>f) Bent dvejų metų profesinės patirties įrodymas, jei nei profesija, nei parengimas neregamentuojami (direktyvos 7 straipsnio 2 dalies d punktas). Taigi turėtų būti priimti bet kurie įrodymo būdai, migrantas neturi pateikti kompetentingos institucijos išduoto pažymėjimo; pvz., priimančioji valstybė narė turi priimti atlyginimo lapelius ar darbdavių išduotą patvirtinimą, jei juose aiškiai nurodyta, kokia profesine veikla migrantas vertėsi. Jei pagal B skilties c punktą pateiktame dokumente taip pat patvirtinta, kad migrantas turi dvejų metų profesinės patirties įsisteigimo valstybėje narėje, negali būti reikalaujama jokio kito dokumento.</p> <p>g) Įrodymai dėl teistumo nebuvimo saugumo srities profesijų atvejais (pvz., išrašas iš nuosprendžių registro).</p> <p>h) Jei profesijos nėra automatiškai pripažįstamos ir jų atžvilgiu kontrolė būtų pagrįsta pagal direktyvos 7 straipsnio 4 dalį, siekiant pagreitinti procedūrą, priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija prireikus tuoj pat po to, kai gauna deklaraciją (žr. 8 dalies B skilties b punktą), gali rekomenduoti, kad migrantas suteiktų informaciją apie įgytą parengimą. Jei per mėnesį nuo deklaracijos gavimo migrantas nepateikia tokios informacijos, kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija privalo kreiptis į kilmės valstybės narės kontaktinę instituciją, kompetentingą instituciją ar bet kurią panašią kilmės valstybės narės įstaigą, kad gautų tokią informaciją. Jei kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija nerekomendavo migrantams suteikti informacijos apie parengimą tuoj pat po to, kai gavo</p>

¹¹ Žr. 9 išnašą.

¹² B priedas dar neparengtas.

	<p>deklaracija, kompetentinga institucija privalo per mėnesį nuo deklaracijos gavimo per kilmės valstybės narės kontaktinę instituciją, kompetentingą instituciją ar bet kurią panašią įstaigą prirėikus sužinoti informaciją apie migranto įgytą parengimą. Jei, nepaisant visų pastangų, kompetentingai institucijai nepavyksta gauti tokios informacijos per tą mėnesį, kompetentinga institucija gali paprašyti migranto pateikti tokią informaciją. Su migrantu turi būti susisiekiama tuoj pat po to, kai tik kompetentinga institucija įsitikina, kad negali gauti jokios informacijos apie parengimą.</p> <p>Jei informacijos nėra, kompetentinga institucija priima sprendimą remdamasi dokumentais ir kita turima informacija.</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad informacija apie parengimą yra būtina tik siekiant nustatyti esminius parengimo kursų skirtumus, kurie gali sukelti žalos visuomenės sveikatai ar saugumui, kompetentinga institucija gali prašyti tik tokios informacijos, kuri susijusi su bendra studijų trukme, studijuotais dalykais, jų santykiu ir prirėikus teorinės ir praktinės dalies pusiausvyrą.</p> <p>i) Profesijų, kurios nėra automatiškai pripažįstamos ir kurių atžvilgiu kontrolė būtų pagrįsta pagal direktyvos 7 straipsnio 4 dalį, atveju priimančiosios valstybės narės kompetentinga institucija tuoj pat po to, kai gauna deklaraciją (žr. 8 dalies B skilties b punktą), gali rekomenduoti, kad migrantai suteiktų informaciją apie profesinę patirtį, nuolatinį profesinį tobulėjimą, seminarus, visas turėto rengimo (papildomai prie pradinio rengimo) formas, nes, pirmiausia, tai gali padėti jiems išvengti kvalifikacijų kontrolės, arba, antra, profesinė patirtis ir papildomas rengimas gali išlyginti esminius kvalifikacijų skirtumus ir leisti migrantui išvengti kompensacinės priemonės.</p> <p>j) Jei kompetentingai priimančiosios valstybės narės institucijai kyla abejonių ar klausimų dėl migranto pateiktų šioje skiltyje išvardytų dokumentų, institucija, pasitelkdama administracinį bendradarbiavimą, turi aptarti tą klausimą su analogiška kilmės valstybės narės institucija.</p>
<p>C. NEPRIIMTINA PATIRTIS</p>	<p>a) Nustatomas galutinis deklaracijos pateikimo terminas.</p> <p>b) Kaip teisėto įsisteigimo įrodymas priimamas tik kompetentingos kilmės valstybės narės institucijos išduotas pažymėjimas.</p> <p>c) Kvalifikacijos kontrolės tikslu reikalaujama daugiau informacijos apie parengimą, nei nurodyta B skilties h punkte.</p> <p>d) Nustatoma, kad B skilties i punkte nurodytų dokumentų pateikimas yra būtina kvalifikacijos kontrolės sąlyga.</p> <p>e) Reikalaujama daugiau dokumentų (pvz., draudimo sutarties kopijos ar draudimo bendrovės patvirtinimo su deklaracija) ir (arba) informacijos, nei išvardyta B skiltyje ir (arba) nurodomojoje formoje.</p>
	<p>5. Forma, kuria migrantas turi pateikti kompetentingų priimančiosios valstybės narės institucijų prašomus dokumentus</p>
<p>A. GERIAUSIA PATIRTIS</p>	<p>a) [Iprastos fotokopijos: jei kyla pagrįstų abejonių, kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija kompetentingoje kilmės valstybės narės institucijoje patikrina kvalifikacijos ir (arba) asmens duomenų autentiškumą naudodamasi IMI]¹³.</p> <p>b) [Jei patvirtinta kopija negali būti pateikta¹⁴, kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija gali patikrinti kvalifikacijos, pažymėjimo ir (arba) asmens duomenų autentiškumą kompetentingoje priimančiosios valstybės narės institucijoje naudodamasi IMI]¹⁵.</p>

¹³ Žr. 9 išnašą.

¹⁴ Žr. 2002 m. kovo 21 d. sprendimą byloje Nr. C-298/99 *Europos Bendrijų Komisija prieš Italijos Respubliką*.

	<p>c) Sutinkama, kad visi dokumentai būtų pateikti elektronine forma, įskaitant ir laikino paslaugų teikimo atvejus (deklaracija ir kartu pateikiami dokumentai) [iki 2009 12 28 žr. išnašą]¹⁶.</p> <p>d) Sutinkama su elektroniniu parašu.</p>
B. PRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Įprastos pagrindinių dokumentų fotokopijos (profesinių kvalifikacijų, įgytų teisių pažymėjimo, profesinės patirties pažymėjimų ir asmens duomenų): jei kyla abejonių, kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija gali prašyti, kad kompetentinga kilmės valstybės narės institucija patvirtintų kvalifikacijos, pažymėjimo ir (arba) asmens duomenų autentiškumą.</p> <p>b) Pagrindinių dokumentų fotokopijos, patvirtintos bet kurios institucijos, kompetentingos tvirtinti (profesinių kvalifikacijų, įgytų teisių pažymėjimo, profesinės patirties pažymėjimų ir asmens duomenų); jei patvirtinta kopija negali būti pateikta¹⁷, kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija gali patikrinti kvalifikacijos, pažymėjimo ir (arba) asmens duomenų turinį ir autentiškumą pasitelkdama administracinį bendradarbiavimą.</p> <p>c) Dėl įsisteigimo migrantui gali būti pasiūlyta galimybė kreiptis dėl pripažinimo pateikiant tinkamai užpildytą paraiškos formą (kurią duoda kompetentinga institucija).</p> <p>d) Migrantui gali būti pasiūlyta galimybė naudoti standartinį dokumentą pateikti deklaracijai, kurios gali būti reikalaujama pagal direktyvos 7 straipsnio 1 dalį.</p> <p>e) Sutinkama, kad migrantas siųstų deklaraciją pagal direktyvos 7 straipsnio 1 dalį elektronine forma. [Nuo 2009 12 28 – Paslaugų direktyvos 2006/123/EB įgyvendinimo dienos, e punktas pakeičiamas taip: „sutinkama, kad visi dokumentai dėl profesijų, kurioms taikoma Paslaugų direktyva, būtų pateikti elektronine forma, įskaitant ir laikino paslaugų teikimo atvejus (deklaracija ir kartu pateikiami dokumentai)“].</p>
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Migrantas neturi būti verčiamas pateikti originalus¹⁸ ar dokumentus, kurių autentiškumas patvirtintas konsulinių įstaigų ar nacionalinės administracijos (pvz., pateikiant Hagos konvencijoje numatytą apostilę), arba pateikti dokumentus ant ženklinto popieriaus, kurio galima gauti tik priimančiojoje valstybėje narėje.</p> <p>b) Nesuteikiama teisė įsisteigti ar nesuteikiama teisė teikti paslaugas vien dėl to, kad migrantas nenaudojo standartinio dokumento.</p> <p>c) Atsisakoma priimti deklaraciją pagal direktyvos 7 straipsnio 1 dalį elektronine forma. [Nuo 2009 12 28 – Paslaugų direktyvos 2006/123/EB įgyvendinimo dienos, c punktas pakeičiamas taip: „atsisakoma sutikti, kad visi dokumentai dėl profesijų, kurioms taikoma Paslaugų direktyva, būtų pateikti elektronine forma“].</p>

¹⁵ Žr. 9 išnašą.

¹⁶ Elektroninių dokumentų priėmimas taps privalomas nuo 2009 12 28, jei profesijoms taikoma Paslaugų direktyva, pagal Paslaugų direktyvos (Direktyva 2006/123/EB) 8 straipsnį.

¹⁷ Žr. 14 išnašą.

¹⁸ Žr. 14 išnašą.

	6. Kompetentingos priimančiosios valstybės narės institucijos reikalaujami vertimai
A. GERIAUSIA PATIRTIS	a) [Neturėtų būti reikalaujama vertimo, ypač tais atvejais, kai profesijos yra nurodytos direktyvos III antraštinės dalies 3 skyriuje, nes kvalifikacijų pavadinimai surašyti Direktyvos 2005/36/EB priede; jei kyla abejonų, kompetentingai kilmės valstybės narės institucijai siunčiami klausimai naudojantis IMI] ¹⁹ .
B. PRIIMTINA PATIRTIS	a) Vertimų gali būti prašoma tik jei jų tikrai ²⁰ reikia tvarkant paraišką. b) Prašymai pateikti sertifikuotus ar patvirtintus vertimus turi apsiriboti tik pagrindiniais dokumentais (profesinių kvalifikacijų, įgytų teisių pažymėjimo, asmens duomenų, profesinės patirties pažymėjimų); (turint omenyje, kad kuo daugiau sertifikuotų ar patvirtintų dokumentų migrantas turi pateikti, tuo daugiau išlaidų jis (ji) patiria) ²¹ . Tačiau nesertifikuoti vertimai turi būti priimami tais atvejais, kai profesijų kvalifikacijos yra nurodytos direktyvos III antraštinės dalies 3 skyriuje; jei kyla abejonų, klausimai yra siunčiami kilmės valstybės narės kompetentingai institucijai pasitelkiant administracinį bendradarbiavimą. c) Negali būti reikalaujama standartinių dokumentų, kaip antai tapatybės kortelių, pasų ir kt., sertifikuotų vertimų. d) Priimančioji valstybė narė privalo priimti kilmės valstybės narės sertifikuotus ar patvirtintus vertimus; tačiau migrantai gali pasirinkti, kurioje valstybėje narėje jie nori gauti sertifikuotą ar patvirtintą vertimą.
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	a) Vertimams taikomi reikalavimai, kurie neatitinka B skilties kriterijų.
	7. Dokumentų surinkimas: skiriamas laikas ir trūkstami dokumentai įsisteigimo atveju
A. GERIAUSIA PATIRTIS	a) Paraiškos sutvarkomos per mažiau nei tris ar keturis mėnesius, kaip leidžiama direktyvoje. b) Paraiškos tvarkomos naudojant elektronines priemones [iki 2009 12 28 žr. išnašą] ²² .
B. PRIIMTINA PATIRTIS	a) Jei prašoma, prieš pateikiant paraišką dėl pripažinimo, kompetentingos institucijos migrantui turi pateikti išsamų sąrašą dokumentų, kuriuos jo (jos) gali būti paprašyta pateikti kartu su paraiška (kandidatui vėliau pateikus šiuos dokumentus, kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija turėtų laikyti, kad pateikti visi dokumentai), išskyrus tuos atvejus, kai tinkamai pagrįsta prašyti daugiau dokumentų. Jei reikalaujama kai kurių dokumentų sertifikuotų vertimų (žr. Kodekso 6 dalį), migrantui turi būti pasakyta, kur juos galima gauti. b) Pagal direktyvos 51 straipsnio 1 dalį kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija privalo patvirtinti paraiškos gavimą per vieną mėnesį nuo

¹⁹ Žr. 9 išnašą.

²⁰ Pvz., Švedija, kur dokumentai tam tikroms institucijoms gali būti teikiami švedų, danų, norvegų, suomių, anglų arba prancūzų kalbomis.

²¹ Žr. 14 išnašą.

²² Elektroninių dokumentų priėmimas taps privalomas nuo 2009 12 28, jei profesijoms taikoma Paslaugų direktyva, pagal Paslaugų direktyvos (Direktyva 2006/123/EB) 8 straipsnį.

	<p>gavimo ir informuoti pareiškėją apie bet kokį trūkstamą dokumentą, konkrečiai nurodydama, ko trūksta (pvz., kvalifikacijos kopijos, informacijos apie bendrą studijų trukmę, studijuotus dalykus, jų santykį ir prirėikus teorinės ir praktinės dalies pusiausvyrą ir kt.); tokiame gavimo patvirtinime pareiškėjui turi būti priminta, kad laikotarpis bus pradėtas skaičiuoti tik tada, kai bus pateikti trūkstami dokumentai.</p> <p>c) Jei migrantas konkrečiai paklausia kompetentingos priimančiosios valstybės narės institucijos, ar pateikti visi dokumentai, jis (ji) turi teisę gauti tokią informaciją.</p> <p>d) Jei profesijos yra nurodytos direktyvos III antraštinės dalies I ir II skyriuose, pareiškėjai turi būti informuoti dar nepasibaigus trijų mėnesių laikotarpiui, kad galutinis terminas bus pratęstas vienu mėnesiu, jei kompetentinga institucija gavimo patvirtinime aiškiai nenurodė, kad procedūra truks keturis mėnesius.</p> <p>e) [Nuo 2009 12 28 – Paslaugų direktyvos 2006/123/EB įgyvendinimo dienos: „paraiškos tvarkomos elektroninėmis priemonėmis, jei profesijoms taikoma Paslaugų direktyva“].</p>
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Reikalaujama į pareiškėjui gavimo patvirtinime pateiktą pirminį sąrašą neįtrauktų dokumentų, išskyrus tuos atvejus, kai tai tinkamai pagrįsta, arba reikalaujama migranto jau pateiktų dokumentų.</p> <p>b) Nesilaikoma direktyvoje nustatyto galutinio termino.</p> <p>c) Nesuteikiama informacija arba suteikiama ne visa B skiltyje išvardyta informacija.</p>
	<p>8. Dokumentų surinkimas: kvalifikacijų tikrinimui skiriamas laikas ir trūkstami dokumentai paslaugų teikimo atveju (direktyvos 7 straipsnio 4 dalis)</p>
A. GERIAUSIA PATIRTIS	<p>a) Atvejų pagal 7 straipsnio 4 dalį tvarkymas per trumpesnę nei direktyvoje leidžiamą laiką.</p> <p>b) Dokumentai siunčiami naudojant elektronines priemones [iki 2009 12 28 žr. išnašą]²³.</p>
B. PRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Kvalifikacijų tikrinimas gali būti pagrįstas tik jei reglamentuojamos profesijos yra susijusios su visuomenės sveikata ar saugumu ir nėra automatiškai pripažįstamos. Toks išankstinis patikrinimas įmanomas tik tuomet, kai jo tikslas yra išvengti galimos didelės žalos paslaugos gavėjo sveikatai ar saugumui dėl paslaugos teikėjo profesinės kvalifikacijos trūkumo ir kai jis neviršija to, kas šiuo tikslu yra būtina.</p> <p>b) Profesijų, kurios nėra automatiškai pripažįstamos, atveju prirėikus kompetentingą instituciją tuoj pat po to, kai gauna deklaraciją, gali rekomenduoti, kad migrantai suteiktų informaciją apie parengimą, profesinę patirtį, nuolatinį profesinį tobulėjimą ir (arba) papildomą parengimą / seminarus. Dėl rengimo kompetentinga institucija gali taip pat nuspręsti kreiptis į kontaktinę instituciją, kompetentingą kilmės valstybės narės instituciją ar bet kurią kitą įstaigą, kad gautų tokios informacijos (žr. 4 dalies B skilties h punkto i papunktį).</p> <p>c) Delsimas priimti sprendimą gali būti pagrįstas tik jei susiduriama su vienu ar keliais toliau išvardytais sunkumais: - trūksta 7 straipsnio 1 dalyje išvardytos informacijos; - nėra vieno ar kelių dokumentų, išvardytų 7 straipsnio 2 dalyje, kai jų reikia;</p>

²³ Elektroninių dokumentų priėmimas taps privalomas nuo 2009 12 28, jei profesijoms taikoma Paslaugų direktyva, pagal Paslaugų direktyvos (Direktyva 2006/123/EB) 8 straipsnį.

	<p>- kyla abejonių dėl vieno iš dokumentų, išvardytų 7 straipsnio 2 dalyje, autentiškumo ar tikrumo;</p> <p>- tais atvejais, kai kvalifikacijos patikrinimas yra pagrįstas, jei profesija automatiškai nepripažįstama, o kompetentinga institucija negavo iš migranto ar per kontaktinę instituciją ar kompetentingą kilmės valstybės instituciją ar kitą panašią kilmės valstybės narės įstaigą jokios informacijos apie migranto rengimą per pirmąjį mėnesį nuo deklaracijos gavimo, arba jei reikia papildomos informacijos arba kompetentinga institucija ką tik gavo tą informaciją ir neturėjo laiko jos išnagrinėti (žr. 4 dalies B skilties h punktą).</p> <p>Apie delsimą priežastis migrantui turi būti pranešama raštu; visų pirma, jei negaunama informacijos apie rengimą, kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija privalo aiškiai nurodyti veiksmus, kurių imtasi tai informacijai gauti, ir negavimo priežastis.</p> <p>d) Problemai spręsti skirtas laikotarpis turi būti kuo trumpesnis ir neturėtų būti ilgesnis kaip mėnuo.</p> <p>e) Dviejų mėnesių terminas, per kurį kompetentinga institucija privalo priimti sprendimą, pradedamas skaičiuoti nuo to momento, kai išsprendžiama problema, su kuria susidurta (pvz., kompetentinga kilmės valstybės narės institucija patvirtina dokumento autentiškumą, arba migrantas pateikia informacijos apie rengimą, arba kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija pati gauna informacijos apie rengimą ir kt.). Jei, nepaisant visų pastangų, kompetentingai priimančiosios valstybės narės institucijai visiškai neįmanoma išspręsti problemos per vieno mėnesio laikotarpį, kompetentinga institucija privalo priimti sprendimą per du mėnesius nuo vieno mėnesio laikotarpio pabaigos.</p> <p>f) Jei problema negali būti išspręsta greitai, sprendimas turėtų būti priimamas remiantis dokumentais ir turima informacija.</p> <p>g) Sprendime, kuriuo migrantui nustatoma kompensavimo priemonė, turi būti 10 dalies B skilties c punkte ir 12 dalies B skilties b punkte nurodyta informacija.</p> <p>h) [Nuo 2009 12 28 – Paslaugų direktyvos 2006/123/EB įgyvendinimo dienos: „dokumentai siunčiami elektroninėmis priemonėmis, jei profesijoms taikoma Paslaugų direktyva“].</p>
<p>C. NEPRIIMTINA PATIRTIS</p>	<p>a) Reikalaujama 4 dalies B skiltyje neišvardytų dokumentų.</p> <p>b) Pernelyg delsiama priimti sprendimą.</p> <p>c) Suteikiama mažiau informacijos, nei nurodyta B skilties g punkte.</p>

III. KOMPENSACINĖS PRIEMONĖS

	9. Tinkamumo testas siekiant įsisteigti priimančiojoje valstybėje narėje
A. GERIAUSIA PATIRTIS	<p>a) Dažnumas: pagal poreikį, daugiau kaip dvi sesijos per metus.</p> <p>b) Pasirengimas: paprašius kompetentinga institucija ar kontaktinė institucija pasirūpina parengiamaisiais kursais, pateikia rekomenduojamos literatūros sąrašą ir testų pavyzdžių.</p> <p>c) Kilus sunkumų dėl užsiregistravimo į testą, kontaktinė institucija ir (arba) kompetentinga institucija padeda migrantui.</p>
B. PRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Dažnumas: pagal poreikį bent dvi sesijos per metus; sezoninės veiklos²⁴ atveju turi būti organizuojami keli testai ir tie testai turi būti rengiami pirmoje sezono dalyje.</p> <p>b) Kompetentinga institucija turi pateikti kandidatui nacionalinių institucijų, atsakingų už tinkamumo testų organizavimą, sąrašą.</p> <p>c) Kad migrantas galėtų pasirinkti testą ir rengimo laikotarpį, kompetentinga institucija turi nedelsdama suteikti jam (jai) svarbiausią informaciją, susijusią su testo turiniu ir organizavimu (skirtas laikas, testai raštu ir (arba) žodžiu, pasirinkimo galimybės ir kt.).</p> <p>d) Migrantui pasirinkus testą, kompetentinga institucija nedelsdama informuoja jį (ją) apie administracinius formalumus, kuriuos reikia atlikti, kad būtų galima užsiregistruoti tinkamumo testui; turi būti įmanoma pateikti užsiregistravimo į tinkamumo testą formą.</p> <p>e) Migrantams leidžiama perlaikyti testą. Taisyklėse, kuriomis nustatoma, kiek kartų migrantas gali laikyti testą, turėtų būti atsižvelgiama į nacionalinę patirtį (deramai atsižvelgiant į nediskriminavimo principą).</p>
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Dažnumas: mažiau kaip dvi sesijos per metus; sezoninės veiklos atveju mažiau, nei nurodyta B skilties a punkte.</p> <p>b) Suteikiama mažiau informacijos, nei išvardyta B skiltyje.</p> <p>c) Nustatoma kompensacinė priemonė nepasiūlius migrantui galimybės parodyti, kad jis (ji) įgijo trūkstamų žinių ar kompetencijos per profesinę patirtį, papildomą rengimą ir (arba) nuolatinį profesinį tobulėjimą ir (arba) dalyvavimą seminare.</p>
	10. Tinkamumo testas siekiant laikinai teikti paslaugas priimančiojoje valstybėje narėje
A. GERIAUSIA	<p>a) Pasirengimas: paprašius kompetentinga institucija ar kontaktinė institucija pasirūpina parengiamaisiais kursais, pateikia rekomenduojamos literatūros sąrašą ir testų pavyzdžių.</p>

²⁴ Visų pirma slidinėjimo instruktoriams, kaip reikalaujama sprendimuose, kuriuose nustatytos leidžiančios nukrypti nuostatos (http://ec.europa.eu/internal_market/qualifications/general-system_otherprof_ski_instructors_en.htm).

PATIRTIS	<p>b) Kilus sunkumų dėl užsirašymo į testą, kontaktinė institucija ir (arba) kompetentinga institucija padeda migrantui.</p> <p>c) Migrantui turėtų būti leidžiama perlaikyti testą per mėnesį nuo neišlaikyto testo.</p>
B. PRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Jei migrantas su deklaracija nepateikė jokios informacijos apie profesinę patirtį, papildomą rengimą ir (arba) nuolatinį profesinį tobulėjimą ir (arba) dalyvavimą seminare, jam (jai) pirmiausia turi būti pasiūlyta galimybė parodyti, kad jis (ji) įgijo trūkstamų žinių ar kompetencijos per profesinę patirtį, nuolatinį profesinį tobulėjimą ir (arba) papildomą rengimą ir (arba) dalyvavimą seminaruose.</p> <p>b) Testo dažnumas: atsižvelgiant į poreikį ir į tai, kad testas turi vykti per mėnesį nuo sprendimo, kuriame nustatoma, kad reikia testo, priėmimo.</p> <p>c) Sprendime, kuriuo reikalaujama, kad migrantas atlikdamas testą įrodytų, jog įgijo trūkstamų žinių, kandidatams turi būti nurodyta testo data, vieta, turinys ir organizaciniai dalykai (skirtas laikas, testai raštu ir (arba) žodžiu, pasirinkimo galimybės ir kt.). Sprendime taip pat turi būti nurodyta, kad jei per vieną mėnesį nebus baigtos visos testo procedūros, įskaitant testo rezultatus, migrantas gali teikti paslaugą.</p> <p>d) Migrantams leidžiama perlaikyti testą. Tokiais atvejais migrantams nereikia iš naujo pradėti viso proceso; naujas testas turėtų būti organizuojamas kuo skubiau. Taisyklėse, kuriomis nustatoma, kiek kartų migrantas gali laikyti testą, turėtų būti atsižvelgiama į nacionalinę patirtį (deramai atsižvelgiant į nediskriminavimo principą).</p>
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Nustatoma kompensacinė priemonė nepasiūlius migrantui galimybės parodyti, kad jis (ji) įgijo trūkstamų žinių ar kompetencijos per profesinę patirtį, papildomą rengimą ir (arba) nuolatinį profesinį tobulėjimą ir (arba) dalyvavimą seminaruose.</p> <p>b) Suteikiama mažiau informacijos ar mažiau teisių, nei nurodyta B skiltyje.</p>
11. Adaptacijos laikotarpis siekiant įsisteigti priimančiojoje valstybėje narėje	
A. GERIAUSIA PATIRTIS	<p>a) Paprašius kompetentinga institucija ar kontaktinė institucija suteikia migrantui informacijos apie sėkmingą adaptacijos laikotarpių patirtį (pvz., duoda rekomenduojamų knygų sąrašą).</p> <p>b) Kiek įmanoma, migrantas turėtų turėti galimybę laisvai rinktis rengimo vadovą ir adaptacijos laikotarpio vietą.</p> <p>c) Jei kyla sunkumų rasti adaptacijos laikotarpio vietą, kontaktinė institucija ir (arba) kompetentinga institucija padeda migrantui.</p>
B. PRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Kad migrantas galėtų pasirinkti testą ir rengimo laikotarpį, kompetentinga institucija turi nedelsdama informuoti jį (ją) apie pagrindinius elementus, susijusius su adaptacijos laikotarpio turiniu ir organizavimu.</p> <p>b) Migrantui pasirinkus adaptacijos laikotarpį, kompetentinga institucija nedelsdama informuoja jį (ją) apie administracinius formalumus, kuriuos reikia atlikti, kad būtų galima užsiregistruoti adaptacijos laikotarpiui.</p> <p>c) Jei priimančiosios šalies nacionalinėse struktūrose tai įmanoma, migrantas gali gauti užmokestį per adaptacinį laikotarpį; tačiau tai nėra migranto teisė; bet kuriuo atveju migrantas turi gauti informacijos šiuo klausimu.</p> <p>d) Jei nacionaliniu lygmeniu stažuotojui nustatytos taisyklės, laikantis vienodo požiūrio principo jos taip pat turi būti taikomos ir migrantams.</p>

	<p>e) Priimančioji valstybė narė gali perduoti atsakomybę už adaptacijos laikotarpių organizavimą įgaliotoms įstaigoms ir (arba) rengimo vadovams. Tačiau pasirengimas adaptaciniam laikotarpiui neturėtų būti toks bauginantis, kad tai būtų netiesioginė ir neproporcinga kliūtis migrantui (pvz., per toli važiuoti iki rengimo laikotarpio vietos, per daug griežtos sąlygos ir kt.). Migrantui turėtų būti pateiktas sąrašas įstaigų ar asmenų, atsakingų už profesijos, kuria migrantas nori verstis, adaptacinius laikotarpius.</p>
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Nustatoma kompensacinė priemonė nepasiūlius migrantui galimybės parodyti, kad jis (ji) įgijo trūkstumų žinių ar kompetencijos per profesinę patirtį, papildomą rengimą ir (arba) nuolatinį profesinį tobulėjimą ir (arba) dalyvavimą seminaruose.</p> <p>b) Suteikiama mažiau informacijos, nei išvardyta B skiltyje.</p>
12. Adaptacijos laikotarpis siekiant laikinai teikti paslaugas priimančiojoje valstybėje narėje	
A. GERIAUSIA PATIRTIS	<p>a) Paprašius kompetentinga institucija ar kontaktinė institucija suteikia migrantui informacijos apie sėkmingą adaptacijos laikotarpių patirtį (pvz., duoda rekomenduojamų knygų sąrašą).</p>
B. PRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Jei migrantas su deklaracija nepateikė jokios informacijos apie profesinę patirtį, papildomą rengimą ir (arba) nuolatinį profesinį tobulėjimą ir (arba) dalyvavimą seminare, jam (jai) pirmiausia pasiūloma galimybė parodyti, kad jis (ji) įgijo trūkstumų žinių ar kompetencijos per profesinę patirtį, nuolatinį profesinį tobulėjimą ir (arba) papildomą rengimą ir (arba) dalyvavimą seminaruose.</p> <p>b) Sprendime, kuriuo reikalaujama, kad migrantas per adaptacinį laikotarpį įrodytų, kad įgijo trūkstumų žinių, kandidatams turi būti nurodyta rengimo laikotarpio pradžios data, vieta, trukmė, turinys; migrantas taip pat turi gauti informacijos apie mokėjimą ir taisykles. Adaptacinis laikotarpis turi būti užbaigtas ir apie rezultatus pranešta per vieną mėnesį nuo to sprendimo priėmimo; taigi adaptacinis laikotarpis gali būti siūlomas, jei jis netrunka ilgiau kaip mėnesį; sprendime taip pat turi būti nurodyta, kad jei adaptacijos laikotarpis neorganizuojamas per vieną mėnesį, po vieno mėnesio migrantas gali teikti paslaugą.</p> <p>c) Pasirengimas adaptaciniam laikotarpiui neturėtų būti toks bauginantis, kad tai būtų netiesioginė ir neproporcinga kliūtis migrantui.</p> <p>d) Jei priimančiosios šalies nacionalinėse struktūrose tai įmanoma, migrantas gali gauti užmokestį per adaptacinį laikotarpį; tačiau tai nėra migranto teisė; bet kuriuo atveju migrantas turi gauti informacijos šiuo klausimu.</p> <p>e) Jei nacionaliniu lygmeniu stažuotojui nustatytos taisyklės, laikantis vienodo požiūrio principo jos taip pat turi būti taikomos ir migrantams.</p>
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Nustatoma kompensacinė priemonė nepasiūlius migrantui galimybės parodyti, kad jis (ji) įgijo trūkstumų žinių ar kompetencijos per profesinę patirtį, papildomą rengimą ir (arba) nuolatinį profesinį tobulėjimą ir (arba) dalyvavimą seminaruose.</p> <p>b) Suteikiama mažiau informacijos, nei išvardyta B skiltyje.</p>

IV. MOKESČIAI

	13. Mokesčiai, kuriuos migrantas turi mokėti priimančiojoje valstybėje narėje įsisteigimo ir kvalifikacijų kontrolės pagal 7 straipsnio 4 dalį (paslaugų teikimas) atveju
A. GERIAUSIA PATIRTIS	a) Jokių mokesčių.
B. PRIIMTINA PATIRTIS	Gali būti reikalaujama, kad migrantas mokėtų mokesčius už jo (jos) paraiškos tvarkymą, tinkamumo testą ar adaptacinį laikotarpį, jei įvykdomos tokios sąlygos: a) mokesčiai neturėtų būti didesni už tikras teikiamos paslaugos sąnaudas; b) mokesčiai turėtų būti panašūs į tuos, kuriuos panašiomis aplinkybėmis moka priimančiosios valstybės narės piliečiai; c) mokesčiai neturi būti nustatyti tokie, kad būtų neįmanoma praktiškai naudotis direktyvoje nustatytais teisėmis; d) vienodo dydžio mokesčiai gali būti nustatomi, jei juos galima pagrįsti atsižvelgiant į vidutines paraiškos tvarkymo sąnaudas.
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	a) Nustatyti mokesčiai neatitinka B skiltyje išvardytų kriterijų. b) Nustatyti mokesčiai, susiję su deklaracija pagal 7 straipsnį (nemokamas paslaugų teikimas); tai netaikoma 7 straipsnio 4 dalyje nustatytiems atvejams.

V. PAGRISTŲ SPRENDIMŲ IR SKUNDŲ TAISYKLĖS

	14. Pagrįstų sprendimų ir skundų taisyklės
A. GERIAUSIA PATIRTIS	<p>a) Kompetentingos institucijos priimtame sprendime minima migranto teisė pateikti skundą ir nurodoma procedūra, kurios reikia laikytis, ir visų pirma laikas, per kurį skundas turi būti pateiktas konkrečioje valstybėje narėje.</p> <p>b) Migrantas informuojamas apie neteismines procedūras ir visų pirma jam nurodomas SOLVIT tinklalapio adresas.</p>
B. PRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Turi būti nurodytos visų priimtų sprendimų priežastys.</p> <p>b) Kompetentinga institucija turi informuoti migrantą apie jo juridinę (arba administracinę) teisę pateikti skundą, nurodyti procedūrą, kurios reikia laikytis, ir laiką, per kurį skundai turi būti pateikti konkrečioje valstybėje narėje; migrantas taip pat informuojamas apie pasekmes, jei už paraiškos tvarkymą atsakinga institucija nepateikia atsakymo per nustatytą laiką.</p> <p>c) Migrantui paprašius, kontaktinė institucija suteikia daugiau informacijos apie SOLVIT²⁵ ir, jei prašoma, suteikia pagalbą.</p>
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	<p>a) Nenurodomos priežastys arba patenkinamos priežastys. „Akademinis pripažinimas“ pagrįsti argumentai nepriimtini.</p> <p>b) Nėra informacijos apie migranto teisę pateikti skundą.</p>

²⁵ <http://ec.europa.eu/solvit/index.htm>.

VI. KOORDINAVIMAS

	15. Koordinavimas
A. GERIAUSIA PATIRTIS	a) Reguliarūs su įvairiomis profesijomis susijusių kompetentingų valstybės narės institucijų susitikimai, siekiant keistis patirtimi. b) Kontaktinių institucijų ES tinklas.
B. PRIIMTINA PATIRTIS	a) Reguliarus nacionalinių koordinatorių ir kompetentingų institucijų ryšys nacionaliniu lygmeniu, tiesiogiai arba netiesiogiai per tarpininkus. b) Įvairių valstybių narių koordinatorių ryšys ES lygmeniu. c) Reguliarus kontaktinių institucijų ryšys.
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	a) Mažiau ryšių ir koordinavimo, nei nurodyta B skiltyje.

VII. LINGVISTINĖS ŽINIOS

16. Lingvistinės žinios	
A. GERIAUSIA PATIRTIS	a) Jei kyla abejonių dėl kvalifikaciją ar lingvistines žinias patvirtinančio dokumento tikslumo, kompetentinga priimančiosios valstybės narės institucija gali prašyti, kad kompetentinga kilmės valstybės narės institucija patvirtintų kvalifikaciją ar lingvistines žinias patvirtinančio dokumento tikslumą, pasitelkdama administracinį bendradarbiavimą [ir IMI] ²⁶ .
B. PRIIMTINA PATIRTIS	Profesinių kvalifikacijų pripažinimas negali priklausyti nuo lingvistinių žinių, nebent tai būdinga kvalifikacijai (pvz., logopedo). Kalbų reikalavimai neturi būti didesni, nei būtina, ir turi būti proporcingi, kad būtų galima verstis profesija priimančiojoje valstybėje narėje. Tai gali būti svarstoma tik kiekvienu atskiru atveju; lingvistinėms žinioms patvirtinti turėtų pakakti vieno iš toliau išvardytų dokumentų: a) priimančiosios valstybės narės kalba įgytos kvalifikacijos kopija; b) kvalifikacijos, patvirtinančios priimančiosios valstybės narės kalbos ar kelių kalbų žinias (pvz., universiteto laipsnis, prekybos rūmų kvalifikacija, pripažintų kalbos institucijų, kaip antai Gėtės instituto, suteiktos kvalifikacijos ir kt.); c) ankstesnės profesinės patirties priimančiosios valstybės narės teritorijoje įrodymai; d) jei migrantas nepateikia įrodymų pagal a–c punktus, galima skirti tam tikrą pokalbį ar testą (žodžiu ir (arba) raštu).
C. NEPRIIMTINA PATIRTIS	a) Kvalifikacijos pripažinimas priklauso nuo lingvistinių žinių, nebent tai būdinga kvalifikacijai (pvz., logopedo). b) Priimamos tik tam tikro tipo institucijų suteiktos kvalifikacijos ir reikalaujama, kad migrantas pateiktų originalus ar dokumentus, kurių autentiškumas patvirtintas konsulinių įstaigų ar nacionalinės valdymo institucijos (pvz., pateikiant Hagos konvencijoje numatytą apostilę), arba kad pateiktų dokumentus ant ženklinto popieriaus, kurį galima gauti tik priimančiojoje valstybėje narėje. c) Sistemingai skiriamas testas.

²⁶ Žr. 9 išnašą.

A priedas

Informacija, kurią kilmės valstybė narė turi suteikti dėl „vienodo kvalifikacijų traktavimo“ pagal Direktyvos 2005/36/EB 12 straipsnį

1 Profesijos ir veiklos sričių, kuriomis turima kvalifikacija suteikia teisę verstis, aprašymas

--

2 Patvirtinimas, kad 4 punkte minima kvalifikacija suteikia tokių pat teisių pradėti veiklą ir verstis reguliuojama profesija kilmės valstybėje narėje, kaip ir 5 punkte minima kvalifikacija, ir trumpas tokių teisių aprašymas

--

3. Nurodymas, ar 4 punkte minimai kvalifikacijai suteikta vienodu teisių, ar padėtis yra kitokia

--

4. Rengimo lygio ir trukmės bei kitų svarbių kvalifikacijos, kuri laikoma lygiaverte, ypatybių aprašymas

--

5. Kvalifikacijos, kurios atžvilgiu kita kvalifikacija laikoma lygiaverte, aprašymas

--

6. Kvalifikacijos suteikiančios kompetentingos institucijos

B PRIEDAS

DOKUMENTŲ, KURIAIS PATVIRTINAMAS TEISĖTAS ĮSISTEIGIMAS PAGAL DIREKTYVOS 2005/36/EB 7 STRAIPSNIO 2 DALIES B PUNKTĄ, KATEGORIJOS

I. Toliau išvardyti dokumentai laikomi dokumentais, įrodančiais kvalifikuotų specialistų teisėtą įsisteigimą kilmės valstybėje narėje siekiant teikti paslaugas priimančiojoje valstybėje narėje, jei jie atitinka šiuos reikalavimus:

- pirmojo deklaracijos pateikimo metu įrodo, kad asmuo yra teisėtai įsisteigęs¹ ir
- nurodo atitinkamą profesiją.

Jei dokumentas įrodo ir tai, jog atvykusiam specialistui teisėtą įsisteigimą patvirtinančio dokumento išdavimo metu nėra draudžiama užsiimti veikla pagal profesiją, joks kitas dokumentas nėra reikalingas.

A) PROFESIJA ĮSISTEIGIMO VALSTYBĖJE NARĖJE YRA REGLAMENTUOJAMA

Tam, kad būtų patvirtintas teisėtas įsisteigimas, galima reikalauti tik vieno iš toliau išvardytų dokumentų, ir migrantas gali pats pasirinkti, kuris yra tinkamiausias.

SAVARANKIŠKAI DIRBANTYS ASMENYS

(Toliau nurodytus dokumentus iš esmės galima gauti daugumoje ar visose valstybėse narėse.)

- kompetentingos valdžios institucijos pažymėjimas **arba**
- profesinių organizacijų, kurias valstybės narės įgaliojo reglamentuoti profesijos įgijimo ir veiklos pagal tą profesiją vykdymo sąlygas, išduotas pažymėjimas, **arba**
- profesinės veiklos licencijos kopija, **arba**
- prekybos ir (arba) ekonominio registro kopija, **arba**

(Toliau nurodytus papildomus dokumentus galima gauti nurodytose valstybėse narėse.)

- išrašas iš kompetentingos valdžios institucijos specialistų registro:

CY/AT (pateikia psichoterapeutai, sveikatos psichologai, klinikiniai psichologai, muzikos terapeutai ir buhalteriai: išrašas iš sąrašo turi būti atspausdintas iš interneto) /LU

arba

¹Remiantis Direktyvos 2005/36/EB 7 straipsnio 2 dalies b punktu, specialistas yra teisėtai įsisteigęs valstybėje narėje, jei jis turi teisę toje valstybėje narėje vykdyti veiklą pagal įgytą profesiją. Tai reiškia, kad tuo metu, kai specialistas ketina teikti paslaugas kitoje valstybėje narėje, jam nėra uždrausta vykdyti veiklą pagal įgytą profesiją įsisteigimo valstybėje narėje. Tačiau tai nereiškia, kad šis specialistas turi iš tikrųjų vykdyti veiklą pagal tą profesiją įsisteigimo valstybėje narėje tuo metu, kai ketina teikti paslaugas kitoje valstybėje narėje. Tačiau jei specialybė, kurią šis specialistas yra įgijęs įsisteigimo valstybėje narėje, toje valstybėje narėje nėra reglamentuojama, jis turi būti vykdyęs veiklą pagal tą profesiją mažiausiai dvejus metus per paskutinius dešimt metų.

- socialinio draudimo pažyma:

BG – socialinio draudimo įmokų knygelės kopija arba Nacionalinio socialinės apsaugos instituto išduotas dokumentas /**LU**

arba

- įrodymas, kad mokesčiai sumokėti:

BG /EL /ES /LU

arba

- geros reputacijos pažymėjimas:

BG (išduotas atitinkamo regioninio teismo arba registro agentūros)

arba

- profesinės atsakomybės draudimo liudijimas ir (arba) pažymėjimas:

BG/PL (vertintojai, turto valdytojai, nekilnojamojo turto agentai pateikia kartu su profesinės veiklos licencija)

arba

- perkančiojo subjekto deklaracija:

BG (pateikia savarankiškai dirbantys asmenys, kurie nėra prekybos rūmų ar profesinės organizacijos nariai);

DARBUOTOJAI

(Toliau nurodytus dokumentus iš esmės galima gauti daugumoje ar visose valstybėse narėse.)

- kompetentingos valdžios institucijos pažymėjimas **arba**

- profesinių organizacijų, kurias valstybės narės įgaliojo reglamentuoti profesijos įgijimo ir veiklos pagal tą profesiją vykdymo sąlygas, išduotas pažymėjimas, **arba**

- profesinės veiklos licencijos kopija, **arba**

(Toliau nurodytus papildomus dokumentus galima gauti nurodytose valstybėse narėse.)

- išrašas iš kompetentingos valdžios institucijos specialistų registro:

CY/AT (pateikia psichoterapeutai, sveikatos psichologai, klinikiniai psichologai, muzikos terapeutai ir buhalteriai: išrašas iš sąrašo turi būti atspausdintas iš interneto) /**LU**

arba

išrašas iš bendrovės darbuotojų registro:

FR (su laidotuvių organizavimu susijusi sritis)

arba

- socialinio draudimo pažyma:

BG (socialinio draudimo įmokų knygelės kopija, Nacionalinio socialinės apsaugos instituto išduotas dokumentas arba darbo knygelės kopija) /**LU**

arba

- įrodymas, kad mokesčiai sumokėti:

BG /ES /LU

arba

- geros reputacijos pažymėjimas:

BG (išduotas atitinkamo regioninio teismo arba registro agentūros)

arba

- atlyginimo lapeliai

FR;

- profesinės atsakomybės draudimo liudijimas ir (arba) pažymėjimas:

PL (vertintojai, turto valdytojai, nekilnojamojo turto agentai pateikia kartu su profesinės veiklos licencija)

B) PROFESIJA ĮSISTEIGIMO VALSTYBĖJE NARĖJE NĖRA REGLAMENTUOJAMA

Tam, kad būtų patvirtintas teisėtas įsisteigimas, galima reikalauti tik vieno iš toliau išvardytų dokumentų, ir migrantas gali pats pasirinkti, kuris yra tinkamiausias.

1) SAVARANKIŠKAI DIRBANTYS ASMENYS

(Toliau nurodytus dokumentus iš esmės galima gauti daugumoje ar visose valstybėse narėse.)

- profesinės veiklos licencija, **arba**

- prekybos ir (arba) ekonominio ir (arba) bendrovių registro kopija, **arba**

- profesinės įstaigos išduotas pažymėjimas, **arba**

(Toliau nurodytus papildomus dokumentus galima gauti nurodytose valstybėse narėse.)

- socialinio draudimo pažyma:

BG (socialinio draudimo įmokų knygelės kopija arba Nacionalinio socialinės apsaugos instituto išduotas dokumentas) /**CY/LU/PT**

arba

- įrodymas, kad mokesčiai sumokėti:

BG /DE /EL /ES /LU /UK (su mokesčiais susijusi informacija, gauta iš *HM Revenue and customs*, arba naujausia finansinė ataskaita) /**PT**

arba

verslo mokesčio identifikavimo numeris

UK

arba

- PVM mokėtojo registracijos duomenys

UK

arba

- geros reputacijos pažymėjimas:

BG (išduotas atitinkamo regioninio teismo arba registro agentūros)

arba

- perkančiojo subjekto deklaracija:

BG /DE (savarankiškai dirbantys laisvųjų profesijų atstovai, kurie nėra prekybos rūmų nariai (pvz., gidai), gali pateikti tik perkančiųjų subjektų išduotus pažymėjimus ir vietos mokesčių administratoriaus išduotą dokumentą) /**UK**

arba

- sutarčių kopijos

UK

arba

- buhalterio pateikti dokumentai

UK

arba

- kompetentingos valdžios institucijos išduotas teisėto įsisteigimo pažymėjimas:

DK (dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad nepaskirtos sankcijos) **LT** (savarankiškai dirbančio asmens pažymėjimas) /**PL** (IV priede išvardytų profesijų atstovai pateikia vaivadijų maršalkų įstaigų arba vaivadijos (provincijos) darbo biurų išduotą pažymėjimą);

arba

- kompetentingos valdžios institucijos išduotas registracijos pažymėjimas:

CZ (savarankiškai dirbantis individualus prekybininkas pateikia profesinės organizacijos arba kompetentingos valdžios institucijos išduotą registraciją patvirtinantį dokumentą) /**DK**.

2) DARBUOTOJAI

(Toliau nurodytus dokumentus iš esmės galima gauti daugumoje ar visose valstybėse narėse.)

- profesinės įstaigos išduotas pažymėjimas, **arba**
- profesinės veiklos licencija, **arba**
- darbdavio pažymėjimas, įrodantis mažiausiai dviejų metų profesinę patirtį per paskutinius dešimt metų kartu su socialinio draudimo pažyma arba įrodymu, kad mokesčiai sumokėti, **arba**

(Toliau nurodytus papildomus dokumentus galima gauti nurodytose valstybėse narėse.)

- socialinio draudimo pažyma:

BG (socialinio draudimo įmokų knygelės kopija, Nacionalinio socialinės apsaugos instituto išduotas dokumentas arba darbo knygelės kopija) /**LU/PT**

arba

- įrodymas, kad mokesčiai sumokėti:

BG /ES /LU /UK (su mokesčiais susijusi informacija, gauta iš *HM Revenue and customs*, arba P60 formos kopija (praėjusių mokestinių metų pažyma apie metines pajamas)) /**PT**

arba

- atlyginimo lapeliai

BG /FR

arba

- kompetentingos valdžios institucijos išduotas pažymėjimas, kuriuo patvirtinamas teisėtas įsisteigimas:

DK (dokumentas, kuriuo patvirtinama, kad nepaskirtos drausminės sankcijos) /**PL** (IV priede išvardytų profesijų atstovai pateikia vaivadijų maršalkų įstaigų arba vaivadijos (provincijos) darbo biurų išduotą pažymėjimą);

arba

- kompetentingos valdžios institucijos išduotas registracijos pažymėjimas:

ES (pateikia viešojo sektoriaus darbuotojai ir sveikatos priežiūros profesijos atstovai)

II. Jei 1 punkte nurodyti dokumentai neįrodo, kad atvykusiam specialistui nėra draudžiama užsiimti veikla pagal profesiją teisėtą įsisteigimą patvirtinančio dokumento išdavimo metu, gali būti reikalaujama pateikti vieną iš toliau nurodytų dokumentų. Dokumentas turi aiškiai įrodyti, kad asmeniui nėra draudžiama užsiimti veikla pagal atitinkamą profesiją. Jei kilmės valstybėje narėje profesija yra reglamentuojama, vieno iš šių dokumentų turi būti prašoma tik išskirtiniais atvejais, nes I.A punkte nurodytais

dokumentais iš esmės visada turi būti galima įrodyti, kad asmeniui nėra draudžiama užsiimti veikla pagal konkrečią profesiją.

- išrašas iš duomenų apie teistumą registro, **arba**

- kompetentingos valdžios institucijos (pavyzdžiui, teismo arba policijos) išduotas pažymėjimas apie teistumo nebuvimą, **arba**

- profesinės įstaigos išduotas pažymėjimas.